Anul VII. Arad, Mercurĭ, 18 Iunie (1 Iulie) 1903 Nr. 111

REDACȚIA
Ar[illegible] Deák [illegible]

ABONAMENTUL
Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 „
pe 1/4 an . . . 5 „
pe o lună . . . 2 „
N-rii de Duminecă pe an 4 coroane.
Pentru România și străinătate pe an 40 franci.
Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-utcza nr. 20

INSERȚIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14 banĭ; a doua oară 12 banĭ; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc

Cu 1 Iulie n. deschidem abonament nou la **„Tribuna Poporului“**. *Ținem de prisos a maĭ insista asupra însemnătățiĭ organelor de publicitate. Nu e cărturar care să nu fie convins de influența mare ce-o exercită presa pe toate terenele. Maĭ ales la noĭ românĭĭ, la carĭ în vremile din urmă presa a trezit, presa a susținut și cristalizat simțemintele naționale.*

Cititorii nostri cunosc ținuta noastră politică; s'au convins de sinceritatea muncii noastre. Creșterea zilnică a numărului abonaților nostri ne îndreptățește a crede, că am înțeles bătăile pulsului poporului român, și ne dă îndemn nou să urmăm fără șovăire pe calea apucată.

Angajând corespondenți în toate centrele românești maĭ marĭ, ***asigurându-ne colaborarea a maĭ multor bărbațĭ politicĭ cu vază, stând în legătură telefonică cu Budapesta,*** *suntem în posiția de a da cititorilor nostri veștile cele maĭ din urmă, exact și detaiat.*

Joia și Duminecа **„Tribuna Poporului“** *apare cu un* »supliment literar«.

Rugăm cititoriĭ nostri să ne răspândească foaia.

„Tribuna Poporului“ *costă*

Pe 1 an . . .	*20 cor.*
Pe 6 luni . . .	*10 „*
Pe 3 luni . . .	*5 „*
Pe 1 lună . . .	*2 „*

Pentru România și străinătate:

Pe 1 an . . .	*40 franci*

Red. și Adm.
„Tribuna Poporului“.

IZOLAT.

«Izolat, singur, dar doară nu pentru totdeauna singur...» așa scrie baronul Banffy despre sine; noĭ să-ĭ complectăm punctele, cu o vorbă potrivită. Adaugăm: «izolat.»

Simte primul-ministru de tristă aducere aminte, că e mare golul în jurul său. Și deși de-o vreme încoace mereu face «literatură politică» prin ziare, pe când cu ocasia crizeĭ ministeriale a maĭ ajuns în circulație numele câte-unuĭ «izolat», cum e Wekerle, Szapáry, — de izolatul «singur» nimenĭ nu și-a maĭ adus aminte.

Și acel celebru «combatant prin fapte», cum i-a plăcut a se presenta pe sine ca prim-ministru în retragere, stă astăzĭ singuratic și izolat, — dar cu nădejdea, că va maĭ prinde tovarășĭ...

Tovarășĭ în izolare? Pentru un lugubru *duo* orĭ *trio?*

Este îndeobște cunoscut, că baronul Bánffy nu prea este tare în d'ale stiluluĭ; vom căuta dar noĭ să lămurim înțelesul «poeticeĭ» sale frase, după cum reiese din lungul primarticol ce a publicat în ziarul «Pesti Hirlap», la loc de frunte, pe ziua de Duminecă.

Tovarășĭ de luptă vrea să zică baronul, de luptă politică așa cum o înțelege dînsul! Și ne și spune cum o înțelege, ne expune, așa zicând *în nuc'eo*, programul partiduluĭ, pe care ar fi avut de gând să-l înființeze și de al căruĭ șef era să se proclame pe sine maestrul de curte, dacă — s'ar fi disolvat parlamentul.

Dar și dacă nu s'a disolvat parlamentul acuma, tot va veni rîndul la alegerĭ; și baronul Bánffy nu a părăsit gândul de a forma un nou partid regnicolar, care să fie partidul viitoruluĭ.

Fără îndoială, ar fi un mare bine pentru țeara aceasta, dacă s'ar forma în parlament un nou partid regnicolar. Căcĭ prin monopolul «liberal» în conducerea statuluĭ nu interesele reale ale țerĭĭ, ci interese de gașcă se validitează.

Până și Bánffy recunoaște că partidul dela cârmă e usat, trebue decĭ un alt partid, partid nou, tinĕr.

Partidul luĭ Banffy, partidul «tinĕr», de regenerare, ar fi să aibă următorul program propriu:

„Dela o nouă formațiune de partid mĕ aștept la o maĭ hotărîtă și maĭ efectivă direcțiune națională, care *fără de nicĭ o altă considerare își pune de țintă crearea statuluĭ național-maghiar, unitar, cu o singură limbă;* în vederea acestuĭ scop nu cedează, nu stă la tîrguială Deoare-ce în statul unguresc, interesele și aspirațiile nu pot fi, nu e permis să fie subordonate la absolut nimic, nu se poate face escepție nicĭ față cu *armata, care deși prin lege s'a stabilit de comună, dar în fond a fost declarată de armată maghiară...*“

După-cum vedem, acest punct de program al luĭ Banffy, nu se deosebește întru nimic de principiile kossuthiste, apponyiste, sau șoviniste în general, — nicĭ măcar în privința cinismuluĭ.

De ce atuncĭ partid nou, de ce «regenerare?»

Să nu ne grăbim cu judecata; căcĭ are Bánffy în program și un punct *original.* Eată-l:

„In cadrul noueĭ formațiunĭ de partid speram să resolv reforma parlamentară, respective *chestiunea dreptuluĭ de vot,* care formează basa aceleia, avênd în vedere noua împărțire a cercurilor electorale și posibila unificare; avênd în vedere îndreptățirea la vot și a acelora — și aceasta e important din punct de vedere social — carĭ până acuma n'au avut drept la vot“.

Bánffy, și reformă electorală!

Ce ironie!

Credem că acum e de înțeles de ce e »singur« Bánffy în isolarea sa, și credem că — cu toate nădejdile sale — tot singur va rămânea deoare-ce nicĭ ceialalțĭ »izolațĭ« nu se pot hasarda să-l ia în serios pe cel-ce a representat regimul ciomaguluĭ și care astăzĭ declamă după modul cotoiuluĭ călugărit din poveste...

Fapt este, că în Ungaria multe sunt cu putință, cum a fost cu putință și stăpânirea luĭ Bánffy și aspirațiile lui pentru viitor.

Neîndoios este însă, că partidul dela guvern a întrat în stadiul descompunereĭ, și de sigur nu Kuhen-Héderváry este acela care să-l reînchege.

Vieața parlamentară din țeara noastră numaĭ prin întrarea elementelor în adevĕr nouĭ se poate însănătoșa. Până atuncĭ vor urma tot situațiĭ întemeiate pe cârpituri, situațiĭ transitoriĭ, fără temeiu și trăinicie, din carĭ nu vor lipsi nicĭ ciupercile bánffyiane, cu ilustrațiunĭ tipice, — dar carĭ din ce în ce se vor isola, de voie de nevoie.

Foaia oficioasă publică autografele prea înalte relative la schimbarea de guvern.

Autograful prin care se dispensează Széll este următorul:

Iubite Széll! *In urma hotărîriĭ mele din 16 crt., Vĕ dispensez definitiv dela postul de ministru președinte.*

Din acest incident Vĕ exprim cu inimă recunoscĕtoare mulțumită pentru serviciile eminente prestate cu rară devoțiune și credință în calitatea D-Voastră de ministru președinte față de Mine și față de patrie și în timpurĭ critice, Vĕ asigur de nestrămutata mea grație și încredere și nu mĕ îndoesc, că înzestrat cu bogate experiențe culese într'o viață de muncă publică, colaborarea D-Voastră prețioasă nicĭ de aci încolo nu o veți denega-o.

Dat în Viena, 27 Iunie 1903.

Ferencz József *m. p.*

Nou partid în Croația. *E vorba c. în politica croată se va produce cât de curênd o schimbare radicală. Contele* Bombelles, *deputații* Mihálovicĭ *și* Falper *și mai mulți alții vor să reactiveze vechiul partid al* centruluĭ, *urmând d'acum strict politica* uniunii. *Noul partid, în care vor întra și câți va deputați opoziționali, în rândul întâiu va cere disolvarea Dietei și ordonarea de alegerĭ noui curate. Contele* Khuen-Héderváry *de mult are cunoștință de noua grupare și și a esprimat față de ea simpatia sa deplină.*

Mîntuire...

Inalt, slab, palid, — sărăcăcios dar corect îmbrăcat, sta în mijlocul odăieĭ privindu-se melancolic într'un ciob de oglindă ce maĭ rămăsese spînzurat într'un colț, singur decor al zidurilor goale, — pe când dînsa, sgriburită pe salteaua de paĭe, sub veștmintele carĭ îĭ serveau acum de plapumă, își reîncepuse tînguirile.

— Nimic! nimic! Nimic și tot nimic! Dar știĭ că azĭ nu maĭ este nicĭ o coajă de pâne și nicĭ lățcae și nimic de vîndut și c'am isprăvit-o și cu cerșitul... Până și soră-mea Ileana îmĭ spunea ierĭ: „Că și voĭ, mult aveți de gând să trăiți pe spinarea altora?..“ Crezĭ că mă maĭ pot duce la ea sau la altul? Maĭ ales la altul! S'aud poate tot așa... Imĭ crapă obrazul!..

El tăcea. La ce ar maĭ fi vorbit? Isprăvise de mult cu toate vorbele de mângăere, de încuragiare, — și de altfel nicĭ nu prea era elocvent de felul luĭ.

Maĭ ales însă tăcea pentru-că ajunsese să simță acum și el deopotrivă toată oroarea situațieĭ în care să găsea.

Înlăturat din mica slujbă ce avusese și din care știuse să-și susțină cincĭ anĭ modestul „menaj“ cu multă chibzuială și cu un talent cu totul superior de echilibristică financiară, se găsea, acum din primăvară, pe drumurĭ, urmărit de o lipsă de noroc desnădăjduitoare.

Expedientele cu carĭ reușise să se salveze, pe el și pe nevastă sa dela moartea de foame, vreme de opt lunĭ, erau ceva la care el însu-și trebuea să se gândească cu uimire: câtă iscusință nu e în stare să deștepte lipsa în mintea omuluĭ!

Acum însă erau cu adevĕrat sfîrșite toate. Și cum sta așa, înalt, slab, palid, în mijlocul odăieĭ, privindu-se melancolic în ciobul de oglindă, își zicea că: da, nevastă-sa avea dreptate:

— De-acu nu ne maĭ rămâne decât să ne lungim așa, cu mâinile încrucișate pe piept, și să așteptăm voia domnuluĭ...

Dar nu! Se revolta toată ființa într'însa Cum? Oamenĭ tinerĭ, sănătoșĭ, să nu găsească un mijloc de traiu în mijlocul uneĭ mișuelĭ de viață aĭ căreĭ martorĭ erau zilnic, pe stradă sau dela fereastă?...

— A! trebue să fiĭ un mare nătîng sau un laș și maĭ mare, să te laș așa, turtit de nevoie, tu singur între toțĭ. Singur, înțelegĭ! maĭ prost decât idiotul din curtea vecină, care cară și dînsul la apă și tot trăiește..

Și, în fața aparenteĭ imposibilitățĭ a omuluĭ care tăcea fiind-că nu maĭ avea ce să spună, exasperarea eĭ creștea mereu, lua proporțiĭ enorme, disproporționate chiar cu gravitatea situațieĭ.

— A! Dar știu ce-mi rămâne să fac! Crapă tu dacă eștĭ un nevoias, — ce sunt eu vinovată să crap cu tine? Eu vreau să trăesc!...

Și se ridică de pe saltea, îmbrăcându-se grăbit, nervos, par'că acu, numaĭ decât, ar fi voit să plece acolo unde știa ea că e mântuirea, viața...

El rămase un moment tot nemișcat, numaĭ ceva maĭ palid și cu privirea puțin încruntată și implorătoare în acelașĭ timp, îndreptată spre dînsa.

Aceasta ținu însă numaĭ un moment. Apoĭ zîmbi trist și se îndreptă spre ușă.

— Așa? Bine! zise ea îndîrjită.

Inchizînd ușa în urma luĭ, el scoase un oftat adînc. Ea nu-l maĭ auzea însă.

Nu adora negreșit, pe omul acesta. Era însă bărbatul eĭ, și îl iubea atât pe cât știuse și ea ce e iubirea: nu iubise, însemnează, pe nicĭ un altul maĭ mult decât pe dînsul. Dar acum avea așa o simțire, par'că trebuia să-și răsbune; și tot în vremea asta lacrămĭ de ciudă îĭ năpădeau în ochĭ.

Gândurĭ vrăjmașe, haine, îĭ munceau creerul înfierbîntat. A! nu, nu, — nicĭ o îndoială, nimic!

Gândurile noastre propriĭ au și ele une orĭ brutalitatea loĭ. Cu brutalitatea aceasta, cele maĭ nesocotite înlătura sau turbură de atâtea orĭ judecata dreaptă și limpede aruncând în minte semințele căinteĭ...

* * *

Târziu, seara, el se întoarce deschizând sfios ușa. Așa o deschidea în tot d'auna când se întorcea cu mâna goală...

In odaie era întuneric. Abia o dungă slabă de lumină roșie se zărea din spre sobă, unde ardeau cărbunĭ, desigur ceĭ din urmă...

Aprinse la sobă o rămășiță de gazetă ce păstra în buzunar și la flacăra-ĭ filfîitoare își aruncă ochiĭ asupra salteleĭ din colț... Ea sta, întinsă pe spate, galbenă ca ceara, cu ochiĭ marĭ deschiși, cu privirea țintă în tavan.. Când o văzu așa, un fior ciudat și neexplicabil, ca de o presimțire fără veste de nenorocire, îl înghețа în loc.

Tremurînd, aprinse lampa și nerăbdător se plecă spre dînsa.

— Ce aĭ?...

Și voi să o atingă cu mâna pe frunte.

Dar scoțînd un țipăt ca de nebună, și ferindu-se de atingerea luĭ, ea se ridică pe jumătate.

— Lasă-mĕ, lasă-mĕ, — îngână, și dinții i-se băteau în gură.

— Dar ce aĭ, pentru Dumnezeu, ce aĭ?

Și, maĭ galben decât dînsa, bărbatul își duse mâna la frunte pe când privirea-ĭ rătăcită cuprinse odaia goală.

Pe jos, într'un colț, strălucea o piesă mare de argint; maĭ departe lipită de zid, alta...

Atuncĭ, simți că privirea i-se întunecă; pare că lampa se stingea, — apoĭ se aprindea ear și arunca raze viĭ și nemiloase într'un singur colț al odăieĭ.

Ea căzuse iar pe spate și încremenise ca și întâĭ, cu ochiĭ speriați în sus...

Incet și clătinându-se pe picioare, el se ridică. O clipă rămase în picioare, ca un om care se luptă cu un leșin ce vrea să-l cuprindă.

NOUL MINISTER.

— 29 Iunie.

Duminecă la 11 ciasuri s'a presentat M. Sale noul cabinet—în frunte cu prim-ministrul *Khuèn Héderváry*. Toţi ministrii s'au presentat în atilă, purtând pe piept decoraţiile primite. Ministrul *Kolozsváry* purta uniformă de general. *Tomasics* şi *Kolozsváry* au prestat apoi M. Sale jurământul de fidelitate. Ca martori au asistat ministrul de finanţe *Lukács* şi contele *Széc senyi Gyula*.

Ce priveşte politica noului ministru-preşedinte, trebue să ne restringem la declaraţiile făcute de el înaintea mai multor ziariştĭ. Programul oficial numai mâne şi-l va desfăşura în faţa parlamentului.

„Ministerul înainte de toate e *liberal*, — a spus între altele. — Liberal cum a fost alui *Széll*, căci maioritatea membrilor acestui cabinet au intrat în cabinetul meu. Dacă fostul minister a fost vrednic de sprijinul partidului liberal, cred că ministerul meu încă o va fi. Eu mai am nădejdea, că fracţiunile ce s'au născut în partidul liberal sub durata crisei, *vor fuziona earăşi*, asigurând astfel activitatea pacinică şi rodnică a parlamentului".

In privinţa proiectelor de legĭ, a căror votare e urgentă, contele *Khuén-Héderváry* crede că desbaterile asupra *indemnităţii* şi *contingentului de recruţi* nu vor recere mai mult de 8 zile. Pararel cu desbaterile aceste, comisiile s'ar ocupa cu desbaterile transacţieĭ. In chestia asta noul guvern stă pe baza guvernului *Széll*. Toate vor rămânea precum au fost.

Mai la vale dăm biografia noului ministru-preşedinte.

Contele Khuen-Héderváry Károly s'a născut în Gräfenberg, Silezia de sus, la 23 Maiu 1849. Studiile gimnasiale şi le-a făcut în Pécs, cele universitare (iura) în Zagrab. La început a fost practicant la tribunalul din Zagrab, apoi a fost ales de deputat croat în dieta ungară. La 1879 fu denumit de comite suprem în comitatul Györ, ear la 1 Decemvrie 1883 — de ban al Croaţieĭ, Slavonieĭ şi Dalmaţieĭ. In calitate de ban a avut să lupte cu multe şi marĭ greutăţĭ: turburările erau la ordinea zilei, administraţia într'un hal de plâns, spiritele aţâţate. Pentru reformele introduse în administraţie şi instrucţia publică, a fost distins din partea M. Sale cu ordul „crucea de fer", cl. I. Nu mult după aceea primi titlul de consilier intim, ear la 1891 titlul de cavaler al ordului „lâna de aur". Incepând cu anul 1894 a luat parte activă şi în vieaţa politică a Ungarieĭ, când a apărat în casa magnaţilor proiectele de legĭ bisericeştĭ ale guvernului. In vara aceluiaşĭ an dându-şi ministeriul de atuncĭ demisia, M. Sa l'a încredinţat cu formarea noului guvern, dar nu a reuşit. Nu a reuşit nici în 1895, când Wekerle îşi dase demisia. D'atuncĭ apoĭ s'a ocupat cu politica internă a Croaţieĭ, având să îndure atacurile cele maĭ vehemente atât din partea preseĭ naţionale croate, cât şi celeĭ maghiare. Cauza au fost recentele turburărĭ, cărora nu prea reuşĭ a le pune capăt.

Secretarii de stat rămân.

Impreună cu ministri *Széll* şi *Fejérváry* — conform uzului parlamentar — şi-au dat demisiile şi secretarii de stat din ministerul de interne: *Gulner* Gyula şi cel din ministerul de honvezime: *Gromon* Dező. Prim-ministrul i-a înduplecat însă să rămână la posturile lor; maĭ ales de *Gromon* are lipsă mare noul ministru de resboiu Kolozsváry.

Cabinetul şi democraţii.

Partidul social-democrat a ţinut Sâmbătă o conferenţă, în care deputatul dietei *Vázsonyi* Vilmos a espus părerile partidului la situaţie. Social-democraţii nu sunt îndestuliţĭ cu politica kossuthiştilor, şi nedumeriţĭ în privinţa politiceĭ lui *Khuen-Héderváry*. Au hotărît să convoace un mare meeting poporal, cu care prilej vor da espresie acesteĭ nedumeriri.

Din străinătate.

Rusia. Corespondentul ziaruluĭ New-York Herald a intervievat pe dl Plehve, ministrul de interne rus, asupra masacrelor petrecute la Kişinev. Ministrul rus a susţinut că autorităţile nu au fost nicĭ de cum amestecate în acel măcel, şi că toată vina cade asupra poliţieĭ din Kişinev, care prin moliciunea eĭ n'a putut impedeca desastrul la timp. Şi desastrul n'a putut fi impedecat, poate din causa conflictuluĭ de atribuţiunĭ între elementul poliţienesc şi elementul militar.

„Este foarte greu, a zis dl Plehve, ca în momente de acestea să se poată aduce şi armata şi poliţia ca să apere pe evreĭ, dar cred, că este de datoria guvernatoruluĭ să obţină şi dela uniĭ şi dela alţiĭ acţiunea în comun.

Astfel, de când cu turburările din Kişinev, fie-care guvernator a fost prevenit, că de aicĭ inainte va fi făcut el responsabil de orĭ-ce turburare ce se va produce în guvernamântul luĭ, chiar dacă mişcarea aceasta n'ar dura maĭ mult decât o oră".

Ministrul rus a declarat că în Rusia este foarte greu de resolvat chestiunea evreilor. Pentru motive dictate din interesul ţăreĭ, a fost necesar de a mărginі pe evreĭ în anumite districte. „Dar cum numărul lor creşte într'un mod considerabil, în ultimul moment hotărîsem să maĭ întindem limitele teritoriale pe carĭ li-le dădusem la inceput. Dar şi această soluţiune nu va fi decât temporară! Altă dată nu aveam în Rusia decât 500.000 de evreĭ şi astăzĭ s'a imulţit în aşa fel încât avem treĭ sau patru milioane".

Acelaş ministru vorbind cu un om politic, a zis că dacă evreii nu vor inceta de a participa la mişcarea revoluţionară, s'ar putea reinoi expulsarea evreilor din Rusia.

*

Grecia. Săptămâna trecută şi Grecia şi-a avut criza ministerială. Ministrul preşedinte *Delyannis* a fost silit să-şĭ dea dimisia, pe care regele a şi primit-o. Motivul e că n'a fost în stare să treacă prin adunare nicĭ una dintre reformele promise. Cu formarea noului cabinet a fost insărcinat, Sâmbătă, *Theotokis*. Ministri nuoĭ sunt *Levis*, *Kalageropulos*, *Stefanopulos* şi *Lombardos*, carĭ Duminecă au prestat regeluĭ jurământul de fidelitate.

*

Franţa. Camera deputaţilor a votat definitiv proiectele de legĭ, în inţelesul cărora congregaţiilor le este interzisă instruarea în toate comunele, în care au instruat până acum. Guvernul va trebui să se îngrijască acum de nouĭ puterĭ didactice, căcĭ 16 congregaţiĭ susţinuseră 1522 institute cercetate de 144179 elevĭ. Ministrul de instrucţie publică, *Chamnier* va inainta acum camereĭ un nou proiect, care cere înfiinţarea a 1921 şcolĭ nouĭ cu 5963 puterĭ didactice. Ministrul cere pe scopul ăsta un credit de 59 milioane pentru şcolĭ, şi $9^1/_2$ milioane anual pentru puterile didactice.

*

Bulgaria. „Agenţia telegrafică bulgară" declară că ştirea răspândită de câte-va ziare din Europa că Principele Ferdinand ar avea intenţiunea de a părăsi Bulgaria de teama uneĭ tragediĭ identice cu aceea din Belgrad, este o născocire răspândită în scop de a presenta situaţiunea în Bulgaria ca primejdioasă şi nu deosebită de aceea din Serbia. Aceeaşĭ agenţie află că de cât-va timp Turciĭ au inceput de a intări puternic posturile lor dela frontiera dinspre Bulgaria. In present acele posturĭ se inlocuesc prin detaşamente puternice, compuse din maĭ multe batalioane de infanterie, cavalerie şi artilerie. Zvonul circulă că aceste detaşamente ar aparţine corpuluĭ de armată, de sub comanda luĭ Omer Ruşdi Paşa.

*

Serbia. In Belgrad acum totul e în linişte. Aproape o săptămână întreagă au ţinut festivităţile şi sărbările date în onoarea nouluĭ rege Petre I. Abia Sâmbătă s'a putut retrage regele în conacul său — singur. De vr'o două-orĭ a apărut pe balcon şi a cuprins cu privirea oraşul întreg. Tot în aceiaşĭ zi a signat şi cel dintâiu ucaz, prin care dă amnestie tuturor celor osindiţĭ pentru crime politice. Intre aceştia sunt şi ceĭ condamnaţĭ în urma complotuluĭ colonelului *Alavanticĭ*. Bună impresie a făcut în ţara întreagă, că regele n'a primit demisionarea cabinetuluĭ *Avacumovicĭ*, respective l-a insărcinat din nou cu formarea cabinetuluĭ. Regele are o colecţie foarte frumoasă de arme, care va face-o dar museuluĭ naţional din Belgrad. De altminterĭ trăieşte foarte simplu; se scoală de dimineaţă şi face plimbare. E foarte sobru. La masă şi cină bea numaĭ apă minerală.

Scupcina va maĭ desbate vr'o două zile, apoĭ va fi disolvată. Alegerile nouĭ vor avea loc la 19 Septemvrie. — Regele în curând va face un turneu prin ţara întreagă, oprindu-se pe vreme maĭ îndelungată în oraşele *Nis*, *Cragujevaţ* şi *Topola* (De aicĭ îşĭ trag Carageorgeviceştii origina). — A sosit şi răspunsul *Sultanului*. *Sultanul* în cuvinte calde îl felicită pe noul rege dorindu-ĭ tot binele.

*

Italia. Camera italiană a fost prorogată Sâmbătă. Deputaţiĭ au plecat în vacanţe. Inainte de prorogare Camera, la propunerea luĭ *Canagnari* i-a esprimat ministrului-preşedinte *Zanardelli* recunoştinţa eĭ şi dorinţa, ca încă multă vreme să rămână în fruntea guvernuluĭ.

*

Germania. Din incidentul sosiriĭ flotei americane în portul *Kiel*, s'au aranjat festivităţĭ marĭ. Impăratul Wilhelm a asistat la prânzul de gală oferit de ambasadorul american. Au maĭ asistat prinţul Enric de Prusia, d. de Buelow, vice-ambasadorul de Terpitz, amiralul şi ofiţeriĭ escadreĭ americane.

Apoĭ se îndreptă spre fereastră, se încredinţă dacă e închisă bine. Pipăi clanţa uşeĭ şi întoarse cheia în broască.

Se apropie ear de saltea, rămase un moment uitându-se lung cu fixitatea priviriĭ unuĭ om pe care minţile l'au părăsit, spre femeea nemişcată în atitudinea-ĭ resemnată.

Se întoarse încet, ridică şi puse jos pe scândurĭ capacul de-asupra sobeĭ de cărbunĭ. Apoĭ veni iar, îngenunchie lângă femeie şi se lăsă cu faţa în jos asupra salteleĭ.

De odată, amîndoĭ, isbucniră într'un plâns sfăşietor, şi instinctiv se cuprinseră în braţe...

Incetul cu încetul, plânsul se topi într'un scîncit din ce în ce maĭ întrerupt, din ce în ce maĭ slab...

Era mântuirea. *Ion Gorun.*

Femeile Obrenovicilor.

(Urmare şi fine).

Şi aşa ear un băiat de patrusprezece anĭ a ajuns pe tron şi ear am stat sub regenţă, ceea-ce este cea maĭ rea formă de guvernament pentru un stat. Tata regeluĭ s'a aşezat în străinătate, mamă-sa a venit în Serbia. In urmă şi dînsa a fost poftită să părăsească ţeara. Pe părinţiĭ regeluĭ „legea" i-a îndepărtat din ţeară. Legea aceasta i-a desfiinţat şi pe regenţĭ. Regele Alexandru cu prima sa lovitură de stat cu dela sine putere s'a declarat majoren şi ca copil a luat în mânile sale frânele guvernăreĭ.

Ceea-ce a urmat, se ştie; întâiu chassez-croisez-ul nedemn al luĭ Milan şi Natalia în Belgrad, apoĭ în 1897 programul guvernuluĭ, care îl ridică pe Milan peste partide, ca Generalissimul armateĭ, cu lozinca ca din Alexandru să facă mare duce electoral ear Serbia să devină Brandenburgul Balcanuluĭ.

Activitatea acestuĭ guvern este maĭ bine caracterisată de cuvintele luĭ Francisc Iosif, acest cu atâta dreptate ţinut de doyen-ul domnitorilor Europeĭ. Francisc Iosif i-a zis regeluĭ Carol următoarele: „De cincĭzecĭ de anĭ — a zis în Iunie a anuluĭ 1900 — petrec cu atenţiune desvoltarea lucrurilor în Serbia. Eĭ bine, încă nicĭ-odată n'a fost aşa ordine, pace şi activitate serioasă ca şi în aceştĭ din urmă treĭ anĭ. Decĭ continuaţĭ pe calea începută"!

Durere n'a mers aşa maĭ departe. Guvernul a căruĭ devisă era: *Serbia nainte de toate* a fost silit să demisioneze, pentru-că regele intenţiona să se căsătorească. Când s'a constituit ministerul acesta, avea planul ca să impace pe augustiĭ luĭ părinţĭ. Milan s'a declarat învoit, dar în locul Natalieĭ regele Alexandru a declarat că mamă-sa nicĭ-când nu se va impăca.

A urmat apoĭ ultima istorie de căsătorie. Regele nu voia să se căsătorească, pretexta că e prea tinăr. In sfîrşit însă a cedat sfaturilor consiliuluĭ de ministri. Doĭ demnitorĭ puternicĭ s'au interesat de dînsul. Mireasa încă era deja designată, locul şi timpul de întâlnire a tinereĭ părechĭ încă era hotărît şi se pertracta acum numaĭ asupra unor lucrurĭ de interes secundar. In fine se pregătia să intre ear liniştea şi cinstea civică în palatul regal. Atuncĭ a apărut proclamaţia regeluĭ, care da de ştire, că va lua în căsătorie pe fost-a damă de curte a mameĭ sale.

Cine vrea poate face responsabil pe Milan orĭ pe Natalia pentru acea ce au făcut orĭ pentru ce au intrelăsat se facă în interesul Serbieĭ. Un singur om este care n'are dreptul la aceasta. Şi tocmaĭ dînsul, unicul copil al nefericiteĭ părechĭ căsătorite, pentru-ca să se poată căsători după plac s'a purtat în aşa chip faţă de părinţĭ incât nu poate cine-va liniştit vorbĭ despre aceasta. Orĭ câte păcate a avut Milan orĭ Natalia expiarea care i-a ajuns prin fiul lor, a fost totuşĭ prea multă şi groază. Milan a fost maĭ norocos pentru-că a murit în exil, dar nefericita mamă poartă şi azĭ crucea suferinţelor şi chiar noĭ carĭ la timpul său din convingerĭ patriotice luptam incontra puteriĭ sale, îngenunchiem acum inaintea suferinţelor ce indură.

Femea care i-a urmat eĭ pe tron, nu se poate asemăna cu dânsa. Nefericita Natalie — şi duşmaniĭ o recunosc — a putut greşi, dar ca femee a fost curată şi de cinste.

Titlul foiletonuluĭ meu ar aduce cu sine se scriu şi despre femea aceasta, pe care o numesc azĭ regină a Serbieĭ, dar n'o pot face, pentru-că descriu nefericirea Serbieĭ aci şi nu moravurile eĭ.

. . . . . .

. . . . . .

Istoria de pân'acĭ a familieĭ Obrenovicĭ, ne aduce aminte de o veche epopie sârbească. Treĭ fraţĭ, a unuia dintre vechiĭ vasali aĭ Serbieĭ, au zidit un castel lângă Boiana. Ce zideau peste zi, duhurile rele dărimau noaptea. Şi numaĭ după ce şi-au jertfit femeile şi le au zidit în zid, s'a putut isprăvi castelul. Aşa au edificat treĭ domnitorĭ aĭ dinastieĭ Obrenovicĭ, în decurs de şeaptezecĭ anĭ temeliile nouluĭ stat sârb, şi ce unul a zidit, mâna femeiĭ totdeauna a dărimat. Oare povestea îngrozitoare a jalniceĭ căutărĭ din veacul 11-lea, nu se va repeta în al 20-lea veac?

Impératul și ambasadorul american au schimbat toaste călduroase.

Impératul Wilhelm a adresat presidentului Roosevelt o telegramă, spunându-i că a visitat unul din vasele escadrei americane și a constatat superioritatea extraordinară a căpitanului comandant, întreținerea bună a vasului și excelența echipajului.

NOUTĂȚI.

ARAD, 30 Iunie n. 1903.

Candidarea nuoilor ministri.

E uz parlamentar că fie-care ministru își caută câte un cer electoral, care să-'l aleagă de deputat dietal. Precum se scrie acum din Timișoara, în urma abzicerii lui *Fejérváry*, partidul liberal din Timișoara va oferi mandatul — ministrului-președinte *Khuen Hedérváry*. — Ministrului de résboi *Kolozsváry* i-s'a oferit mandatul cercului *Ujverbász*.

*

Kossuth în Bihor. *Kossuth Ferencz* a plecat Sâmbătă la Mezö-Telegd însoțit de deputații: Molnar, Szatmári, Barta și Telegdi, ca să ia parte la desvălirea statuei ridicate în amintirea lui Kossuth Lajos.

*

Nouĭ turburărĭ în Croația. Se anunță din Zagreb: In *Varasd* s'au întêmplat ciocnirĭ între miliție și țerani carĭ au voit să elibereze pe ceĭ 180 de soți aĭ lor închiși pentru turburările din *Ludburg*. Din ambele părți au căzut morți. In *Ludburg* de și este statariu, alaltăerĭ au fost nouĭ turburărĭ. Trenul accelerat, care de regulă pleacă la miezul nopții, erĭ n'a putut fi pornit din causa turburărilor numaĭ dimineața la 6. In *Kumovec* locuitorii s'au opus dispositiilor polițiale, ce a avut de urmare ciocnirĭ sângeroase între geandarmĭ și populație. Geandarmii au făcut us de arme. *Patru oamenĭ au căzut morți, 3 grav răniți și maĭ mulți cu contusii maĭ ușoare.* Opt inși au fost deținuți.

Așa se vede că banul Khuen la timp suprem a plecat din Croația.

*

Epstein — tatăl lui Balla. In halul maghiarisărilor de nume ni-se prilejește câteodată să cetim în foile maghiare și noutățĭ ca următoarea: „Epstein Ignacz a repósat în Budapesta, în etate de 54 anĭ. Inmormêntarea 'i-s'a făcut erĭ. In repósatul își jelește pe tatăl său bun tinérul poet și gazetar Balla Miklós“.

*

Post de notariu. Sub numérul 2230 adm. și cu termin până la 7 Iulie st. n. e publicat concurs la postul de notariu cercual în Moldova-nouă (Banat), dotat cu 1000 coroane salar, 480 coroane paușal pentru ținerea unui scriitor, 160 cor. paușal pentru lemne de foc, 120 cor. paușal de cancelarie, 120 cor. paușal de diurne, și cuartir liber. Cererile concursuale sunt a se trimite protopretorului Ifj. Biró Béla în Moldova nouă (Uj-Moldova).

*

Din România. In toată țara ploile torențiale căzute în timpul din urmă au pricinuit pagube destul de marĭ agriculturei.

Astfel din Iași se comunică că enormele ploi căzute au cauzat paguba marĭ și stricăciunĭ în întregul județ. Apele crescênd, au rupt jezăturile. Recoalta în unele locurĭ e compromisă. Prutul și Jijia de asemenea au devenit marĭ. Sunt temerĭ de revérsărĭ.

De asemenea în județul Dolj ploile au distrus semănăturile pe o întindere de 600 hectare; în jud. Constanța au cauzat pagube de peste 30.000 leĭ, iar în județul Buzău de 7—8000 leĭ.

In județul Fălciu, pagubele sunt evaluate la 200.000 leĭ.

In județul Iași pagubele au fost tot atât de marĭ.

In județele Vaslui, Vlașca, Tecuciu, Suceava, Romanați, R.-Sărat și Prasova, pagubele sunt foarte marĭ. Semănăturile, viile, pomii au suferit de o potrivă.

*

Proces de presă. Joĭ s'a pertractat înaintea tribunalului din Sibiiu, procesul de presă intentat de dl profesor *St. Albu* din Brad, contra învățătorului *Ioan German*, pentru o corespondență apărută în coloanele „Tribunei“. Dl Albu a fost representat prin Dr. Iustin Ardeleanu, din Oradea, ear pe acusat l'a apărat advocatul din Deva, Dr. Iustin Pop. Interpret a fost Dr. V. Dan, advocat în Sibiiu. Ca martorĭ au fost ascultați fostiĭ redactorĭ aĭ „Tribunei“, Moldovan și Prodan, redactorul de la „T. R.“ Păcățianu, profesorul Dr. Paul Oprișa și învățătoarea Maria Cristea din Brad. — German a fost condamnat la 7 zile închisoare, 60 cor. amendă sau alte 3 zile închisoare, maĭ departe la 285 coroane daune interese d-luĭ Albu, publicarea sentinței pe cheltuiala sa în ziarele „Activitatea“ (Orăștie) „Hunyadvármegye“ (Deva) și „Gazeta Transilvaniei“ (Brașov) în sfârșit la purtarea cheltuielilor procesului. German a apelat.

*

Elevĭ îngropați de lavină. O mare nenorocire a ajuns o societate de elevĭ-turiștĭ, carĭ săptămâna trecută au făcut o escursie științifică pe muntele *St. Gotthard*. Vineri d. a. o lavină de zăpadă s'a rostogolit asupra miceĭ societățĭ, îngropând pe vecĭ 2 profesorĭ și 2 elevĭ, și rănind grav alțĭ 4 inșĭ.

*

Batalion otrăvit. Soldații batalionului de honvezĭ 8, din *Gyula* reîntorcêndu-se zilele trecute dela exercițiu au început a se plânge de durerĭ colosale. Făcêndu se cercetare s'au constatat la soldați — semne de otrăvire. Soldații, în pauză se adâncisera în pădure și au adunat și mâncat ciuperci, carĭ așa se vede au fost de cele stricăcioase. Urmărĭ maĭ grave n'a avut neprecauția lor.

*

Abdicarea guvernului din Salonic. Pașa *Hassan-Fehmi*, guvernorul Salonicului, 'și-a dat abdicarea pe motivul că în urma agrațiării a patru dintre atentatorii bulgarĭ, iritarea populației mohamedane a crescut în așa măsură, încât el nu maĭ poate să primească responsabilitatea pentru eventualele turburărĭ.

*

Țarul în Roma. Un comunicat oficios din Roma anunță, că Țarul Rusieĭ pe la mijlocul luĭ Octomvrie va face o visită curțiĭ regeștĭ din Italia.

*

Anarchist deținut. Se anunță din Paris: Poliția a deținut asteară pe anarchistul Panegiani, care este de multă vreme curentat. Panegiani a închiriat o odae pe Rue de Londres unde s'au aflat multe obiecte de artă. Afirmă că e antiquar și nu maĭ aparține partidului anarchist.

*

Catastrofă de mare. Din Christiania (Norvegia) se scrie despre o nouă catastrofă. Vaporul belgian *Rubens*, care plecase din Suderland (Anglia) cu cărbunĭ, aruncat de valurile mării de stâncile dela țermĭ — s'a găurit și cufundat cu iuțeală grozavă. O parte a marinarilor s'a refugiat în o barcă, dar valurile au resturnat barca. Numaĭ 4 inșĭ au fost mântuiți, după-ce 22 de ciasurĭ au stat în apă cramponați de catartul vaporului cufundat.

*

Prevederea morții. In comuna Borojenĭ din județul Iași, România s'a petrecut următorul fapt curios: Femeia Maranda Stăvilar, în vîrstă de 93 anĭ, simțind că i-se apropie sfârșitul, s'a dus singură la Iași, unde și a cumpărat un sicriu, niște luminărĭ, haină, etc. și întorcându-se acasă, a încetat din vieață.

Dînsa, deși în agonia morții, totuși a avut puterea să-și schimbe hainele, să se pue în raclă, fără a avea ajutorul cui-va, căci trăia absolut singură.

*

Hoție la postă. Ni-se scrie din Caransebeș: In comuna *Poiana* alaltă-erĭ *ziua la ameaz* treĭ hoți au intrat la oficiul postal, somând pe conducătoarea femee a oficiului postal să predee baniĭ posteĭ. Femeia înspăimântată de moarte a hesitat a face aceasta, când spre norocul eĭ, au sosit tocmaĭ maĭ mulți inși la postă. Hoții au tulit-o apoĭ la fugă. Geandarmii îĭ urmăresc dar pân'acum fără resultat.

*

Cincĭ revoluționarĭ bulgarĭ ucișĭ. In localitatea Kjustendil din Macedonia poliția bănuind că într'o locuință se află materiĭ explosibile, a înconjurat-o. Locatariĭ, voind să ascundă aceste materiĭ, au umblat rău cu ele, din care causă au făcut explosie. Au fost ucișĭ 5 revoluționarĭ bulgarĭ un; polițist turc a fost rănit.

*

Publicist rus deținut. Grigory *Schreider*, renumit publicist rus, a fost deținut săptămâna trecută în Petersburg. *Schreider* fusese o vreme redactorul ziarului „Petersburskija Wjedomosti“, dar a abzis de acespost în urma unuĭ conflict, ce l-a avut cu șeful ziarului, principele *Uchtomsky*. Motivele deținerii sunt a se căuta în recentele masacrărĭ dela *Kișenev*.

*

Atentat în contra unui primar. Primarul orașului *Barletta* (Spania) părăsind Sâmbătă casa municipală a fost atacat de un anarchist cu numele *Rizitelli*, și rănit grav. Anarchistului i a succos să scape.

*

O idilă într'o casă de nebuni. La Roma s'a petrecut un fapt cu desăvîrșire ciudat. Marchisul Ferrarĭ, care era închis în casa de nebunĭ, s'a amorezat acolo de o călugăriță nebună.

Ferrarĭ, eșind din balamuc, s'a hotărît să răpească pe acea călugăriță. S'a travestit în fochist și s'a dus acolo. Fiind recunoscut a fost din nou închis în balamuc și astfel idila s'a sfârșit tot unde începuse.

*

Călugarii „Redemporiști“ în Belgia. Călugarii „Redemptoriști“ francez au cumpărat cu 400 de mii fr. domeniul Coolheim situat la Puers, lângă Malines și aparținând diuĭ Eugen Van dem Wiele. Această proprietate s'a creat în secolul al XIV-lea de către călugarii San Bernard și depindea de mănăstirea din Claivaux. Famiia Van dem Wiele posedă acest pământ de aproape două veacurĭ.

*

Populația Statelor-Unite, după ultima statistică, în această țară e de 61 milioane, adică albĭ născuți din părinți americanĭ, 34 de milioane; albĭ născuți din părinți străinĭ, 9 milioane și negri indigenĭ, chinezĭ etc., 7 milioane. Ceea-ce face că ceĭ dintâĭ reprezintă 55 la sută din populația totală, ceĭ de al doilea 18 la sută, ceĭ de al treilea 15 la sută și ceĭ din urmă 12 la sută.

Emigrația crește necontenit. Dela 1820 până la 1830,ea n'a fost decât de 143.419 de inși, în timp dela 1880—1890, ea se ridică la 5.249.613.

Dela 1820, cifra totală a emigrantilor s'a ridicat la 15.427.655 de inși din carĭ: 40.42 la sută au venit din Anglia și 29.30 la sută din Germania. Aceste două țerĭ au dat decĭ un contingent total de 69.62 la sută.

*

Moarte groaznică. Țăranul Zeno Gajim din Chișoda (com. Timiș) și-a aprins singur casa, apoĭ s'a încuiat în odaie. Coperișul caseĭ era de paie și astfel focul s'a lățit repede. Oamenii, carĭ veniseră să dea ajutor, observênd că ușa caseĭ e încuiată, sparseră ușa și intrară în lăuntru, dar nefericitul Gajim se prefăcuse deja în cărbune.

*

La polul nordic — în balon. Soarta tristă alui Andrée și soțĭ precum se vede n'a fost în stare să înspăimênte esploratoriĭ, căcĭ tocmaĭ acum vine din Cristiania știrea, că inginerul din St. Louis (America) *Rilliett* va încerca să ajungă la polul nordic tot cu balonul, plecând îndată ce-i va permite vremea.

*

„Jivila craliță Dragina.“ De două zile, un taraf de lăutarĭ sêrbĭ — din Șabaț, locul natal al nefericiteĭ regine Draga, delectează publicul aradan în grădina restaurantului *Kolbay* (odinioară Kánya). Cântă și din gură. Intre altele cântă zilnic și cântecul „*Drageĭ:*“ „*jivila craliță Dragina*“, cântecul cu care își petrecusese oficeriĭ din Belgrad ca să nu se plictisească așteptând ora complotului. E o melodie drăguță.

*

Mulțumită publică. La concertul aranjat de către corul vocal gr. or. din Nereu cu ocasiunea sfințireĭ „Caseĭ Naționale“ din loc, au binevoit a suprasolvi următorĭ: Dr. Valeriu Mezin advocat (Timișoara) 10 cor. Silviu Bichicean paroch (Nereu) 1 80 cor. Pavel Fumor, econom (Nereu) 4 cor.; Dr. Simeon Pacurar, medic (Uzdin) 80 fil.; Dr. Ioan Mezin, cand adv. (Timișoara) 2 cor.; Stefan Pascu stud. jurist (B. Comloș) 2 cor. Pentru carĭ marinimoase contribuirĭ, corul vocal și pe calea aceasta aduce cele maĭ sincere mulțumirĭ marinimoșilor donatorĭ. *Nereu*, la 10/23 Iunie 1904. Pentru corul vocal: *Petru Băran*, înv., George Ștefan, casarul corului.

*

Reuniunea de asigurare adriatică din Triest, și-a încheiat la 30 Aprilie 1902 contul anuluĭ espirat. Din bilanțul publicat estragem următoarele date: Ofertele întrate la secția *asigurărit pe viață* representau un capital de cor. 47.035478, în schimbul căreĭ sume s'au dat polițe despre suma asigurată de cor. 41269204. La sfârșitul anuluĭ starea asigurărilor era *255 milioane* cor. capital și 670060 cor. rentă. — Sporul față de anul espirat face 10957477 cor. — Pentru cazurĭ de moarte și asigurărĭ espirate s'au plătit cor. 509670. — *Reserva premielor pentru scăriațarea procentelor* a fost mărită prin 400000 cor. cor. așa încât astăzĭ acest fond face cor. 1500000. — Toate reserveele de premiĭ ale secțieĭ de asigurare pe viață la 31 decemonie 1902 făceau cor. 69639167. — In secția *asigurărit elementare (foc și transport)* și de *prădare* s'au încasat premiĭ de cor. 20907575 și s'au plătit cor. 9393695. — Pentru pagube s'a plătit 7073901 cor. — Reservele de premiĭ ale acesteĭ secțiĭ fac: cor. 12265978 iar *neto*, după detragerea asigurărilor espirate: cor. 6694368. In urma urcăriĭ valoriĭ de curs a hârtiilor, formează proprietatea societățiĭ, averea a crescut cu cor. 2072042, care sumă s'a dat fondului pentru perderĭ prin schimbarea cursuluĭ. — In urma propunerii direcțiuniĭ s'au maĭ dat: 180000 cor. pentru reserva disponibilă a secțieĭ asigurăriĭ pe viață bilanț A., și 200000 cor. pentru bilanțul B., așa încât bil. A. face 900000, bil. B. 1.200.000 cor. Dividenda s'a stabilit cu 180 cor. de acție. — Reservele societățiĭ s'au sporit față de anul trecut cu 8697057 cor. și la 31 Dec. 1902 făceau *82 milioane* și anume: reserve de premiĭ: cor. 69.755750, — reservă subsidiară (micșorarea intereselor) cor. 1.500 000, reserve pentru fluctuațiunĭ de curs: cor. 3700570.

ULTIME ȘTIRI.

Mare catastrofă de tren în Spania.

Se depeșează din Madrid: Pe linia Bilbao-Saragossa un tren a căzut în rîul *Magerilla*. După-cum se vestește peste 100 inși sunt răniți. Un tren ajutor a fost trimis la fața locului.

O nouă depeșă din Madrid anunță: După ultimele știrĭ telegrafice sosite din Saragossa, la accidentul de tren 90 de persoane și au perdut vieața și peste 100 au suferit grave contusiunĭ.

La încheierea foii primim știrea telefonică, că în urma nenorociret întêmplate pe linia Bilbao-Saragosa până acum au fost scoși 15 morți și 50 răniți de sub ruine.

Red. respons. **Ioan Russu Șirianu.**
Editor **Aurel Popovici-Barcianu.**

Inserțiunĭ și reclame.

AVIS!

Comuna bis. gr.-or. română din Mehala, cottul Timișului, anunță vinderea alor 54 (cincizecĭ și-patru) bucățĭ de acțiĭ ale sale dela institutul de credit și economiĭ „*Timișana*“ din Timișoara.

Eventualiĭ reflectanțĭ sunt rugațĭ, ca să binevoiască a se adresa și comunica ofertele lor cu oficiul parochial precum și a cere tot dela acelaș oficiu informațiunile de lipsă asupra prețuluĭ și altor împrejurărĭ.

Mehala, 12/24 Iunie 1903.

Din încredințarea comuneĭ bis.
1012 3—3 *Ioan Plavoșin*,
paroch, cond. ofic. par.

MICA PUBLICITATE.

Un cuvênt 4 fileri. Litere grase 8 fileri. Cea mai mică publicaţie 10 cuvinte. Banii se plătesc înainte. Se primesce şi mărci postale.

Osiris. De când te-am vĕzut, nu te maĭ pot uita! Inzădar trec pe sub fereştile talo... Perdelele tremură, dar tu nu te maĭ araţĭ! Adio!!! **Ibis.**

Tiner român absolvent al şcoliĭ comerciale din Braşov cu practică în afacerĭ de bancă, cunoştinţa limbiĭ rom. magh. şi germane caută post la vr'o bancă. Informaţiunĭ se dă la **„Adm. foiĭ“.**

Căsătorie! Comerciant român, 30 anĭ, proprietar al uneĭ librăriĭ în un mare centru românesc, doreşte a se căsători. Condiţiĭ: fata trebuie să fie română; zestre 2000 cor. Fotografiile sunt a se trimite la **„Adm. foiĭ“. Discreţie deplină.**

Ilustrate. **„Casa Naţională“** se află de vînzare cu preţul de 10 banĭ la institutul litografic **P. Simţion, Arad.**

Se caută spre cumpĕrare 3 buţĭ de vin (goale). Mărimea minimă: 20 hl. A se adresa **„Adm. foiĭ“.**

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea maĭ bună calitate.

Are în deposit *gumă interioară şi esterioară* de prima calitate, şi tot felul de părţĭ constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine şi pe lângă garanţie

efeptuieşte 975 21—

Reparaturi de biciclete,

instalărĭ de

sonării electrice şi telefonuri.

Toate pe lângă garanţie.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

Cel maĭ eftin isvor de cumpĕrare din Arad.

Juvaericale,

bucăţĭ de aur şi argint (frânte)

bilete de amanet

cumpĕră pe banĭ gata cu preţurile cele maĭ scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte 1005 5—

Deutsch Izidor,

ciasornicar şi juvaergiu

Arad, Strada Templom.

—— Telefon n rul 115. ——

2644/1903 tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tvszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy „Victoria“, takarék és hitelintézet végrehajtatónak Szedre Jozsef végrehajtást szenvedő elleni 150 kor. tőkekövetelés és jár. ir. végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő Aradvárosában fekvő az aradi 2957 sz. telekjkönyvben A. + 1 sorsz., 3591 k. r. sz. a gájban 9 sz. házból álló ingatlanra az árverést 1066 korona ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **az 1903. évi julius hó 25 napján délután 3 órakor** az igazságügyi palota I. em. 88 sz. a. megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 106 korona 60 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1903. évi aprilis hó 4-ik napján.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,
kir. széki bir.

1014 1—1

NAGY ADOLF

tinichigiu de zidirĭ şi artă.

Arad colţul stradelor Hunyady şi Szent-Pál.

Primeşte toate lucrările ce se ţin de meseria asta, precum: *canalizări, instalări de apaducturi, reparări de closeturi (astupate)*, şi tot felul de

Lucrărĭ de zidirĭ

după desemnurĭ de gust şi corĕspunzĕtoare. *Reliefuri* şi de *lăzi pentru păstrarea ghieţii* **pe seama măcelarilor şi cafegiilor.**

Tot felul de aranjamente de culină prompt şi eftin.

983 6—25 Reparărĭ şi comande din provinţă grabnic şi solid.

P. T.

Imĭ iau voia a aduce la cunoştinţa M. On. Public, că în Arad, piaţa Szent-Péter N-rul 4 (în casa d'odinioară alu' Pavisits) am deschis un

Institut de curăţire chimică şi văpsire de postavurĭ.

Intru toate corĕspunzĕtor recerinţelor mele. L'am aranjat în aşa mod încât voi putea satisface şi celor maĭ merĭ pretenţiĭ. Curăţesc pe cale chimică, după sistemul cel maĭ nou, haine de bărbaţĭ, femeĭ şi copiĭ, apoĭ perdele, postavurĭ de mobile, broderiĭ şi parisolurĭ, precum şi curăţirea şi văpsirea (în culorĭ după plac) a tot felul de stofe, — pe lângă preţurĭ prea avantagioase.

Apelând la binevoitorul concurs al M. Onor. public,

semnez cu deosebită stimă:

SAMUIL FRIED.

951 11—25

460/1903 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-halmágyi kir. jbiróság mint tlkkvi hatóság közhirré teszi, hogy a „Victoria“ tak. és hitelintézet aradi részvénytársaság végrehajtatónak Morár Szimeon kishalmágyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 34 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán a n.-halmágyi kir. jbiróság kerületében fekvő és a kishalmágyi községi 167. sz. tlkjkvben A. I 1—14 sor. sz alatt felvett házbelsőség és szántóföldekből álló ingatlanoknak végrehajtást szenvedő Morár Szimeon kishalmágyi lakost illető hányada, vagyis ama ingatlanok ($^1/_4$) egy negyed része 634 kor. kikiáltási árban, az **1903. évi augusztus hó 6 napján d. e. 10 ó akor** Kishalmágy községházában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fognak árverés alá kerülni u. m.:

1.) Ha a kikiáltási áron felül igéret nem tétetik, az elárverezendő ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

2.) Arverelni kivánók tartoznak az ingatlanok bercánának 10%-át, vagyis 63 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt átszolgáltatni.

3.) Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számitandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számitandó 5% kamatokkal együtt szabályszerü letéti kérvény kapcsában az 1881. évi deczember hó 6-án 39425. I. M. szám alatt kelt rendeletében elöirt módon a kőrösbányai kir. adóhivatalnál mint birói letétpénztárnál befizetni. A bánatpénzt a biróság az utolsó részletbe fogja beszámitani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos óráK alatt ezen kir. járásbiróság telekkönyvi hatóságánál és Kishalmágy, Nagyhalmágy, Szirb, Tirnovróra községek előjáróságainál megtekinthetők.

Nagyhalmágyon a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságánál 1903. évi aprilis hó 17 én.

1015 1—1

Fritz,
kir járásbiró

K. k. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà in Triest. — Vermögens-Ausweis am 31. Dezember 1902.

Bilanz-Konto (A). Sektion der Lebens-Versicherungen.

Aktiva.	Kronen	h
Realitäten	870.400	—
Wertpapiere zum Kurswerthe am 31. Dezember der 1902 . . . K. 55.154.857		
Hiezu laufende Zinsen . . . „ 271.188.28	55.426.045	28
Hypotheken-Darlehen	8.283.377	80
Darlehen auf eigene Polizen	5.989.189	63
Erworbene Renten und Kapitalien	42.242	38
Aktiva-Saldo der Rechnungen mit den Rückversicherern	76.456	10
Ausstände bei Agenturen u. Filialen	1.239.736	03
Diverse Debitoren	158.770	86
Gesellschaftliche Gesammtvermögung (Saldo der laufenden Rechnung)	526.362	59
Vortrag der zu amortisirenden Organisationskosten u. Abschlussprovision Mobilier, Schiffer, Druckschen ꝛc.	—	—
	—	—
	71,603.528	66

Passiva.	Kronen	h
Gesetzliche Gewinn-Reserve	2,000.000	—
Disponible Reserve	*) 730.000	—
Auszahlungsrenten	3,023.144	17
Prämien-Reserve	60,268.893	60
Prämien-Reserve für Sinistri		
Prämien-Reserve für Gutschriften		
Prämien-Reserve f. Feuerversicherungen		
Prämien-Reserve für Kranken-Versicherungen		
Reserve für fahrende Schuldverschreibungen		
Gewinnantheil der Versicherten		
Prämien-Saldo der Rechnungen mit den Rückversicherern		
Diverse Kreditoren		
abzüglich des Antheiles der Rückversicherer		
	71,603.528	66

*) Erhöht auf K. 900.000.

Seit Bestand der Gesellschaft, d. i. vom 1. Juni, 1838 bis 31. Dezember — Jahr Dimnier — Adolf v. Triggelly, Generaldirector — **Joseph Parik**
Direction der Gesellschaft. Direktoren: **Dr. Bugnil** Freiherr **Albert von Clanlätten** — **Emil** Graf **Alberti v. Poja** — **Joseph Goldschmidt.** Jug. **Johann Pavia,**
— Paul Freiherr v. Ralli — Heinrich Salem. Revisoren: **Georg Mendnli** — General-Sekretär.

Ausführliche Bilanzen sind bei der unterfertigten Vertretung zu haben. Dafelbst werden alle Auskünfte bereitwilligst ertheilt und **Lebens-, Feuer-, Transport- und Versicherungen gegen Einbruch** für die „Riunione Adriatica“ — **Hagelversicherungen** für die „Meridionale“ Handel und Rückversicherungs-Gesellschaft und **Unfall-Versicherungen für die „International Unfall-Versicherungs-Gesellschaft“** zur Effectuirung zu den billigsten Prämien und conlantesten Bedingungen entgegengenommen.

Ungarische Abtheilung: **Budapest, IV., Váczi-utcza 29, im Hause der Gesellschaft.**
Baron Friedrich Podmaniczky, Dirigent. **J. Lichtenberger,** General-Sekretär. **M. Friczyessi,** Sekretär.

1016 1—1

Agentura principală în Arad: „Aradi Ipar és Néphank“:

Laczay. Secretar: Paul Salgo.

Tipografia „Tribuna Poporului“, Aurel Popoviciu-Barcianu.